

Bruxelles, 8 septembrie 2025
(OR. en)

12601/25

COASI 95
ASIE 30
CFSP/PESC 1308
PE 60
WTO 71
COHOM 137
ECOFIN 1142
MACAO 1

NOTĂ DE ÎNȘOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	8 septembrie 2025
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	JOIN(2025) 18 final
Subiect:	RAPORT COMUN CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU Regiunea Administrativă Specială Macao Raport anual pentru 2024

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul JOIN(2025) 18 final.

Anexă: JOIN(2025) 18 final

COMISIA
EUROPEANĂ

ÎNALTUL REPREZENTANT AL
UNIUNII PENTRU AFACERI
EXTERNE ȘI POLITICA
DE SĂCURITATE

Bruxelles, 8.9.2025
JOIN(2025) 18 final

RAPORT COMUN CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Regiunea Administrativă Specială Macao

Raport anual pentru 2024

RAPORT COMUN CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

REGIUNEA ADMINISTRATIVĂ SPECIALĂ MACAO:

RAPORT ANUAL PENTRU 2024

Rezumat

De la retrocedarea regiunii Macao către Republica Populară Chineză (RPC) în 1999, Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia au urmărit îndeaproape evoluția situației politice și economice din Regiunea Administrativă Specială (RAS) Macao, în temeiul principiului „o țară, două sisteme”. UE sprijină acest principiu și punerea sa în aplicare în conformitate cu Legea fundamentală, care urmărește să garanteze că modul de viață, statul de drept și protecția drepturilor și a libertăților fundamentale în Macao rămân neschimbate până în 2049.

În conformitate cu angajamentul asumat în 1999 față de Parlamentul European, Comisia și Înalțul Reprezentant/vicepreședinte publică în fiecare an un raport privind evoluția situației din Macao. De-a lungul anilor, acesta a pus accentul în special pe punerea în aplicare a principiului „o țară, două sisteme” și pe autonomia Macao, astfel cum este afirmată de Legea fundamentală a Macao.

Prezentul raport, care se referă la anul 2024, este cel de al 25-lea de acest tip. Din punct de vedere politic, în cursul anului s-a produs o erodare continuă a autonomiei și a libertăților și drepturilor fundamentale menite să fie protejate cel puțin până în 2049. Anul 2024 a fost marcat de: (i) două modificări legislative pentru a pune în aplicare doctrina „patrioților care conduc Macao”, care limitează și mai mult spațiul pentru vocile pluraliste din Macao, și (ii) formarea guvernului RAS pentru cel de al șaselea mandat, condus de Sam Hou Fai, primul șef al executivului născut în China continentală.

PIB-ul Macao a crescut cu 8,8 % în 2024. Acesta a fost al doilea an consecutiv de creștere, dar economia nu s-a redresat încă pe deplin la nivelurile anterioare pandemiei de COVID-19. Creșterea economică a fost susținută de creșterea numărului de turiști care călătoresc în Macao și de veniturile aferente jocurilor de noroc. În 2024, 34,9 milioane de persoane au vizitat Macao, ceea ce reprezintă o creștere de 24 % de la an la an, dar mai puțin decât numărul de 39,4 milioane de vizitatori din 2019. Vizitatorii provin în mare parte din China continentală și din Hong Kong.

UE a fost al doilea partener comercial al Macao în ceea ce privește comerțul cu mărfuri în cursul anului, reprezentând 26,6 % din comerțul total al Macao și cu un excedent comercial în favoarea UE. UE a fost la patra cea mai mare sursă de investiții străine directe a RAS (2023, cele mai recente date disponibile).

I. Evoluții politice și sociale

Anul a marcat cea de a 25-a aniversare a retrocedării Macao de către Portugalia către Republica Populară Chineză. Declarația comună sino-portugheză semnată în 1987 prevede că sistemul social și economic, precum și modul de viață în Macao ar trebui să rămână neschimbate timp de cel puțin 50 de ani, în conformitate cu principiul „o țară, două sisteme”. Declarația conține, de asemenea, principiul potrivit căruia „Macao e condusă de poporul din Macao” și afirmă că Macao ar urma să se bucure de un „grad ridicat de autonomie” ca RAS.

Modificări legislative de punere în aplicare a doctrinei „patrioților care conduc Macao”

Macao a adoptat noi acte legislative pentru a pune în aplicare doctrina politică a „patrioților care conduc Macao”, și anume „Modificarea legislației electorale pentru Adunarea Legislativă a Regiunii Administrative Speciale Macao” și „Modificarea Legii nr. 4/1999 – Legea privind jurământul la preluarea funcției”. Noile acte legislative limitează și mai mult spațiul pentru voci pluraliste, atât în politică, cât și în societate.

Legea electorală modificată, adoptată la 11 aprilie, a introdus mecanisme suplimentare de verificare la alegerile pentru Adunarea Legislativă. Comitetul pentru securitate națională din Macao poate emite acum „avize cu forță juridică obligatorie” adresate Comisiei electorale stabilind dacă persoanele care candidează respectă Legea fundamentală și își declară devotamentul față de RAS Macao. Decizia nu este supusă căii de atac jurisdicționale.

Comitetul de securitate națională a fost înființat în 2018 în temeiul Legii privind securitatea națională. Șeful executivului este președintele acestuia, directorul Biroului de legătură al Beijingului în Macao îndeplinește funcția de consilier pe probleme de securitate națională, iar alți doi membri ai Biroului de legătură îndeplinesc funcția de consilieri tehnici pentru securitate națională. Noul acord conferă guvernului central o influență directă asupra alegerilor din legislatura locală din Macao.

Proiectul de lege propus privind sistemul electoral pentru Adunarea Legislativă stabilește șapte criterii pe care Comitetul de securitate națională trebuie să le ia în considerare atunci când examinează dreptul unei persoane de a candida la alegeri. Dacă s-a constatat că un candidat nu respectă Legea fundamentală a Macao sau că nu a dat dovadă de loialitate față de RAS Macao a RPC, acestuia i se interzice să candideze la alegeri timp de cinci ani. Incitarea altor persoane să nu voteze, votul în alb și anularea votului au devenit infracțiuni în temeiul legii modificate, fiind pasibile de o pedeapsă maximă de trei ani de închisoare.

Între timp, „Modificarea Legii nr. 4/1999 – Legea privind jurământul la preluarea funcției”, adoptată la 21 mai, impune membrilor Comitetului electoral al șefului executivului să depună jurământ, dând dovadă de loialitate față de Legea fundamentală din Macao și față de RAS Macao. Între timp, aceasta a prevăzut, de asemenea, că depunerea jurământului trebuie să fie „sinceră” și „solemnă”.

În septembrie, Biroul pentru educație și tineret a pus în aplicare materiale didactice privind educația în domeniul securității naționale, care acoperă toate nivelurile de educație, de la învățământul preșcolar până la învățământul superior.

Formarea guvernului RAS pentru cel de al șaselea mandat

În 2023, Adunarea Legislativă a adoptat „Modificarea Legii nr. 3/2004 – Legea electorală pentru șeful executivului”, care a introdus, printre alte măsuri, o procedură de investigație de securitate națională pentru candidați, menită să asigure principiul „patrioții care conduc Macao”. În temeiul noilor norme, la 13 octombrie, fostul președinte al Înaltei Curți de Apel, Sam Hou Fai, care a fost singurul candidat, a obținut 394 de voturi din partea Comitetului electoral format din 400 de membri. Sam a devenit primul lider al RAS născut în China

continentală¹, ceea ce ridică semne de întrebare dacă este valabil în continuare principiul „poporului din Macao care conduce Macao”.

Procesul electoral de alegere a șefului executivului a început cu constituirea unui comitet electoral format din 400 de membri, dintre care 344 au fost aleși indirect de către reprezentanți ai întreprinderilor și grupurilor sociale calificate. Doar 6 265 de persoane dintr-o populație de aproximativ 686 600 de persoane erau eligibile să voteze. În 2024, doar în două subsectoare cererile primite au fost mai numeroase decât locurile disponibile. În subsectorul educației, au existat 29 de locuri și 31 de candidați, în timp ce în subsectorul forței de muncă existau 61 de candidați pentru 59 de locuri. Toți candidații au trebuit să se supună unui proces de verificare în temeiul noii legi electorale.

La 11 august au avut loc alegerile pentru Comitetul electoral al șefului executivului, cu o rată de participare la vot de 88 %, similară cu rata de 87,2 % din 2019. În special, pe lângă cele 5 347 de voturi valabile, au fost 18 voturi albe, iar alte 156 de voturi au fost considerate nule; pe unul dintre voturi a fost scris „democrația a murit”.

La 21 august, șeful executivului în exercițiu, Ho Iat Seng, și-a anunțat decizia de a nu solicita realegerea, invocând motive de sănătate. Ho a devenit primul lider al Macao care nu a solicitat să fie reales după expirarea primului său mandat de cinci ani.

La 28 august, Sam Huo Fai, care demisionase din funcția de președinte al Înaltei Curți de Apel la 26 august, și-a anunțat intenția de a candida pentru cea mai înaltă funcție din Macao. Deși Sam s-a născut în orașul învecinat Zhongshan din China continentală, el a subliniat legătura sa cu Macao, unde locuiește de aproape 40 de ani.

La 29 august, a început perioada de nominalizare de 15 zile. În timp ce 11 persoane au solicitat formulare de nominalizare pentru a candida la alegerile pentru funcția de șef al executivului, doar Sam a îndeplinit pragul de 66 de nominalizări. La 12 septembrie, Sam a obținut 386 de nominalizări, consolidându-și rolul de candidat unic la alegeri². La 18 septembrie, Comisia electorală a confirmat că Sam a trecut verificarea de securitate națională.

La 13 octombrie, Sam a obținut 394 de voturi din 400, cea mai ridicată rată dintre alegerile anterioare pentru șeful executivului din Macao.

La 25 octombrie, Consiliul de Stat de la Beijing a decis să îl numească pe Sam în funcția de șef al executivului RAS Macao pentru al șaselea mandat. În perioada 31 octombrie-2 noiembrie, Sam a vizitat Beijingul pentru a primi numirea din partea guvernului central. La 1 noiembrie, s-a întâlnit cu președintele chinez Xi Jinping și cu premierul Li Qiang.

La 30 noiembrie, în urma nominalizării din partea șefului desemnat al executivului la momentul respectiv, guvernul central a numit funcționarii guvernamentali principali. Dintre cei mai importanți cinci secretari, doi au deținut mandate în administrația anterioară, și anume secretarul pentru administrație și justiție și secretarul pentru securitate.

La 13 decembrie, șeful desemnat al executivului a anunțat componența Consiliului său executiv, inclusiv o persoană din Macao cu rădăcini portugheze.

¹ Sam s-a născut în 1962 la Zhongshan, Republica Populară Chineză. Acesta s-a mutat în Macao în 1986. A fost numit președinte al Înaltei Curți de Apel în 1999, funcție pe care a deținut-o până în decembrie 2024.

² A existat un singur candidat pentru alegerea șefului executivului, cu excepția primului candidat din 1999.

La 20 decembrie, președintele chinez Xi Jinping a vizitat Macao pentru depunerea jurământului de către noul șef al executivului și funcționarii principali ai RAS, în paralel cu festivitățile care marceau cea de a 25-a aniversare a retrocedării Macao de către Portugalia către Republica Populară Chineză. Șeful Biroului UE, împreună cu alți șefi de misiune/consuli generali ai UE, a fost invitat și a participat la această învestire. Președintele Xi a subliniat avantajele principiului „o țară, două sisteme”, necesitatea diversificării economiei, dezvoltarea Zonei Marelui Golf Guangdong-Hong Kong-Macao (și importanța districtului economic special Hengqin) și a subliniat rolul unic al Macao în promovarea cooperării și a schimburilor dintre China și țările vorbitoare de limbă portugheză și în inițiativa „O centură, un drum”.

La 24 decembrie, noul șef al executivului care a depus jurământul a condus o delegație de trei funcționari pentru o vizită de o zi la Guangzhou pentru a se întâlni cu liderii provinciei Guangdong, cu scopul declarat de a consolida cooperarea dintre Macao și provincia continentală învecinată.

Drepturi, libertăți și egalitatea de șanse

Reuniunea Grupului de lucru pentru evaluarea periodică universală al Consiliului pentru Drepturile Omului al Organizației Națiunilor Unite cu privire la China, care acoperă Macao, a avut loc la 23 ianuarie. Înaintea reuniunii, SUA și Rusia au prezentat observații referitoare la Macao, solicitând informații cu privire la adoptarea de către Macao a recomandărilor mecanismelor ONU de la ultima evaluare periodică universală.

La 31 mai, Consiliul pentru Drepturile Omului a publicat opiniile Chinei cu privire la concluzii și recomandări. În timp ce trei țări au formulat trei recomandări privind drepturile omului referitoare la Macao, China a acceptat una din partea Eritreei, care a solicitat continuarea „promovării și protejării drepturilor” rezidenților din Macao în conformitate cu toate legile locale relevante. Beijingul a declarat că recomandarea din partea Burundi privind acordarea de asistență Macao pentru „luarea unor măsuri mai eficiente pentru bunăstarea rezidenților în domeniul locuințelor, al ocupării forței de muncă și al sănătății” este „acceptată și pusă în aplicare”. China a „respins” recomandarea SUA de a „pune capăt măsurilor de represiune împotriva femeilor, a persoanelor LGBTIQ+, a lucrătorilor și a lucrătorilor migranți”, indicând că acest lucru „se bazează pe informații false”.

La 5 august, Biroul pentru afaceri juridice a solicitat „tuturor sectoarelor societății și organizațiilor sociale” să prezinte contribuții pe măsură ce China s-a pregătit pentru procesul de raportare al ONU pentru Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială. Revizuirea va acoperi perioada cuprinsă între 1 ianuarie 2017 și 31 decembrie 2023. Mass-media locală a remarcat că este probabil ca aceasta să fie prima dată când guvernul a solicitat societății din Macao să contribuie la orice proces de revizuire în temeiul tratatelor internaționale.

În ceea ce privește drepturile lucrătorilor, la 12 aprilie, Adunarea legislativă a adoptat propunerea de lege privind sindicatele propusă de guvern³. Se pot depune cereri de înregistrare a sindicatelor în temeiul legii începând cu 1 ianuarie 2025. Doi legiuitori, care s-au abținut de

³ De la retrocedarea acesteia în 1999, legislativul a respins de 12 ori o propunere de lege sindicală propusă de legiuitor.

la vot, au susținut că proiectul de lege nu a protejat drepturile de negociere colectivă și nu a reflectat pe deplin drepturile consacrate la articolul 27 din Legea fundamentală a Macao⁴.

Potrivit legii privind sindicatele, grupurile care doresc să participe la organizații din afara Macao trebuie să primească aprobarea membrilor săi și a șefului executivului. De asemenea, legea interzice membrilor unei legislaturi străine sau ai unui guvern străin ori persoanelor care au fost condamnate la pedepse cu închisoarea de peste trei ani pentru infracțiuni legate de securitatea națională să dețină funcții de conducere în sindicate⁵.

Libertatea de întrunire a continuat să fie supusă presiunilor. Nu a avut loc nicio comemorare publică a celei de a 35-a aniversări a represiunii din Piața Tiananmen din 1989, acesta fiind al patrulea an consecutiv în care nu a avut loc o astfel de comemorare. Între timp, unul dintre foștii organizatori ai priveghiului, fost legiuitor prodemocrație, a dezvăluit la 29 iunie că, săptămânalul Jurnal Son Pou și-a întrerupt rubrica din „motive politice speciale”.

Libertatea presei și libertatea de exprimare au rămas sub presiune. La 7 noiembrie, Asociația Jurnaliștilor din Macao a emis o declarație prin care solicita guvernului să retragă restricțiile inutile privind relatările. Declarația a subliniat că guvernul „exclusese drepturile de relatare ale unei gazde de pe canale mass-media” prin limitarea invitațiilor la anumite mijloace de informare în masă. Asociația a raportat, de asemenea, că organele de presă au fost „invitate să își retragă articolele din cauza presiunii politice în mai multe cazuri recente”.

Autoritățile au continuat să utilizeze normele în materie de imigrație pentru a împiedica să intre pe teritoriu persoanele considerate a avea o atitudine nefavorabilă. La 15 iunie, autoritățile din Macao au refuzat intrarea în RAS a unui educator în domeniul jurnalismului invitat de Asociația Jurnaliștilor din Macao, din „motive de securitate publică”.

Spațiul pentru promovarea drepturilor persoanelor LGBTIQ+ a rămas limitat. La 22 ianuarie, Biroul pentru Afaceri Culturale a închis un spectacol interactiv la care participau „drag queens” în cadrul celui de-al 22-lea Fringe Festival. Trei zile mai târziu, Biroul a explicat că decizia de anulare a spectacolului s-a datorat neconcordanțelor dintre spectacolul propriu-zis și informațiile primite. Același spectacol a fost prezentat în cadrul unui festival de teatru în orașul învecinat Shenzhen din China continentală.

Două grupuri ale societății civile au reușit să organizeze activități comunitare în timpul lunii Pride în iunie.

La 7 iulie, un raport de cercetare local a arătat că membrii comunității LGBTIQ+ s-au confruntat cu discriminări atunci când au solicitat ajutor medical.

II. Evoluția situației economice

PIB-ul Macao a crescut cu 8,8 % de la an la an în 2024, ajungând la 384,1 miliarde MOP (45,4 miliarde EUR). Aceasta a urmat unei creșteri a PIB-ului de 75,1 % în 2023, susținută de

⁴ Articolul 27 din Legea fundamentală a Macao prevede că rezidenții din Macao au libertatea de exprimare, libertatea presei și libertatea de publicare; libertatea de asociere, de întrunire, de procesiune și de demonstrație și dreptul și libertatea de a înființa sindicate și de a adera la acestea, precum și de a intra în grevă.

⁵ În cazul persoanelor condamnate pentru infracțiuni relevante în materie de securitate națională, dreptul acestora de a-și asuma astfel de funcții ar putea fi restabilit în conformitate cu dispozițiile relevante din Legea privind securitatea națională.

ridicarea restricțiilor stricte impuse de pandemia de COVID-19 și de o redresare a veniturilor din turism și jocuri de noroc. Cu toate acestea, în 2024, economia Macao nu a revenit încă pe deplin la nivelurile anterioare pandemiei, iar PIB-ul (ajustat) era în continuare cu 13,6 % mai mic decât în 2019.

În mai 2024, **Fondul Monetar Internațional** (FMI) a publicat raportul său de consultare în temeiul articolului IV pentru Macao⁶. Perspectivile FMI pentru Macao au fost o creștere a PIB-ului de 13,9 % în 2024, de 9,6 % în 2025, de 4,4 % în 2026 și de 3 % în următorii trei ani. Printre riscurile la adresa creșterii economice se numără o creștere mai scăzută decât se preconizase în China continentală, rate ale dobânzii mai mari pentru o perioadă mai lungă în economiile majore și o creștere a fenomenelor climatice extreme. Pe de altă parte, potrivit FMI, integrarea cu Zona Marelui Golf și diversificarea economică reușită ar sprijini economia.

Creșterea economică din 2024 a fost susținută de o **creștere a numărului de turiști**. În total, 34,9 milioane de persoane au vizitat Macao în cursul anului, 70,1 % provenind din China continentală și 20,6 % din Hong Kong. Aceasta reprezintă o creștere de 23,8 % de la an la an, dar rămâne cu 11,4 % sub nivelurile din 2019 (înainte de pandemia de COVID-19), când 39,4 milioane de persoane au vizitat Macao. Rata medie de ocupare a hotelurilor a fost de 86,5 % în 2024, sub rata de 90,8 % în 2019, dar în creștere de la 81,2 % în 2023 și 38,5 % în 2022.

Jocurile de noroc și industriile conexe contribuie cel mai mult la economia Macao, în mare parte datorită turiștilor. În 2024, veniturile din jocurile de noroc au continuat să se redreseze și au atins 227,4 miliarde MOP (26,9 miliarde EUR), ceea ce reprezintă o creștere de 23,8 % de la an la an. Cu toate acestea, erau în continuare cu 22,5 % mai mici decât cele 293,3 miliarde MOP (34,7 miliarde EUR) generate înainte de pandemie (2019).

Rata șomajului a scăzut la 1,8 % în 2024, de la 2,7 % în 2023 și 3,7 % în 2022, și a revenit la nivelurile anterioare pandemiei (1,7 % în 2019).

Inflația s-a menținut la un nivel scăzut în cursul anului, cu o creștere de 0,7 % a indicelui mediu compozit al prețurilor de consum.

În 2024, guvernul a înregistrat un **excedent bugetar** de 31,0 miliarde MOP (3,7 miliarde EUR), după ce a înregistrat un excedent de 29,0 miliarde MOP (3,4 miliarde EUR) în 2023. Rezervele bugetare se ridicau la 616 miliarde MOP (72,9 miliarde EUR) la sfârșitul lunii decembrie, ceea ce reprezintă o creștere de 6,2 % de la an la an și de 6,4 % față de perioada anterioară pandemiei (579 de miliarde MOP). Rezervele sunt suficiente pentru a acoperi cheltuielile publice pe 6,5 ani.

În 2023 (statisticile din Macao, cele mai recente date disponibile), stocul de investiții străine directe (ISD) în Macao a ajuns la 383 de miliarde MOP (45,3 miliarde EUR), ceea ce reprezintă o creștere de 4,2 % de la an la an. Hong Kongul și China continentală au fost cele mai mari surse de investiții străine directe.

⁶ Fondul Monetar Internațional, Republica Populară Chineză – Regiunea Administrativă Specială Macao, Discuții privind consultarea în temeiul articolului IV din 2024, Raportul personalului (mai 2024): <https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/05/29/Peoples-Republic-of-China-Macao-Special-Administrative-Region-2024-Article-IV-Consultation-549654>.

Politica economică

Șeful executivului, Sam Hou Fai, a anunțat **prioritățile economice** ale noii administrații, și anume promovarea diversificării economice a Macao, îmbunătățirea bunăstării oamenilor (inclusiv securitatea socială, asistența medicală, îngrijirea persoanelor în vârstă și redezvoltarea urbană), continuarea dezvoltării Macao ca punct de legătură între China continentală și țările vorbitoare de limbă portugheză, integrarea în continuare cu China continentală și participarea la dezvoltarea economică a Chinei continentale și îmbunătățirea guvernantei.

În **sectorul jocurilor de noroc**, concesionarii de cazinouri trebuie să investească în activități care nu au legătură cu jocurile de noroc, cu scopul de a sprijini diversificarea economică a Macao. În cursul anului au avut loc modificări de reglementare în ceea ce privește jocurile de noroc. În aprilie, a fost adoptat un nou regim juridic (Legea nr. 7/2024)⁷ privind acordarea de credite pentru jocurile de noroc în cazinouri. Acesta conferă concesionarilor de cazinouri dreptul exclusiv de a acorda credite direct patronilor. Acest lucru duce la limitarea rolului și a influenței promotorilor de jocuri de noroc. Acești promotori au jucat anterior un rol important în implicarea jucătorilor cu sume mari și le ofereau credite. Promotorii jocurilor de noroc pot acționa în prezent numai ca agenți ai concesionarilor. În luna octombrie, a fost introdusă Legea nr. 20/2024⁸ pentru a combate infracțiunile legate de jocurile de noroc ilegale, pentru a majora amenziile și sancțiunile pentru infracțiunile legate de jocuri de noroc și pentru a incrimina împrumuturile ilegale și schimburile valutare legate de jocurile de noroc, precum și exploatarea neautorizată a jocurilor de noroc online.

Strategia de diversificare economică a Macao a continuat, cu scopul de a dezvolta așa-numitele industrii „1 + 4”. „1” înseamnă turism și activități recreative, iar celelalte „4” sectoare sunt: asistența medicală cu accent pe medicina tradițională chineză; serviciile financiare; noile tehnologii și convenții și expoziții, comerț, cultură și sport. Un obiectiv principal constă în diversificarea economiei locale prin creșterea contribuției altor industrii în afară de jocurile de noroc la 60 % din PIB. Potrivit FMI (raportul întocmit în temeiul articolului IV, mai 2024), poziția dominantă a sectorului jocurilor de noroc generează vulnerabilități și subliniază necesitatea diversificării economice, inclusiv prin îmbunătățirea eficienței și a alocării resurselor, prin stimularea cercetării și dezvoltării și a inovării, prin perfecționarea și recalificarea forței de muncă și prin simplificarea reglementărilor privind forța de muncă și mediul de afaceri. FMI a solicitat, de asemenea, luarea în considerare a potențialelor efecte de propagare negative, a denaturărilor comerțului și a riscurilor de guvernanta care ar putea rezulta din politicile de diversificare.

Potrivit sectorului, **lipsa unei rezerve diversificate de talente** în Macao rămâne un obstacol în calea diversificării economice. Doar 470 de persoane au fost adăugate pe listele de talente în 2024 în cadrul a trei programe de recrutare a talentelor lansate recent.

Printre inițiativele de sprijinire a **noilor tehnologii și a inovării** se numără stimulentele fiscale, finanțarea cercetării și dezvoltării și cooperarea cu Hengqin și cu Zona Marelui Golf⁹. 33 de

⁷ Buletinul oficial, Guvernul Regiunii Administrative speciale Macao (MSAR) <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/17/lei07.asp>.

⁸ Buletinul oficial, Guvernul Regiunii Administrative speciale Macao (MSAR) <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/44/lei20.asp>

⁹ Evaluarea activității guvernului în exercițiul fiscal 2024, Guvernul Regiunii Administrative Speciale Macao (MSAR), noiembrie 2024 <https://www.gov.mo/en/wp-content/uploads/sites/2/2024/12/2024Review.pdf>

întreprinderi au fost certificate în cadrul Programului de certificare a întreprinderilor tehnologice din Macao (începând din octombrie 2024), având 1 300 de angajați, conform surselor guvernamentale. În martie, a fost adoptat un nou regim pentru instalarea și exploatarea centrelor de date¹⁰.

În ceea ce privește **convențiile și expozițiile**, 1 011 evenimente MICE („reuniuni, stimulente, conferințe și expoziții”) au avut loc în Macao în primele trei trimestre ale anului 2024 (o creștere de 29,8 % de la an la an și o redresare aproximativ la nivelul din 2019).

În ceea ce privește **sănătatea**, Spitalul Uniunii din Macao și-a început activitatea în septembrie, sprijinind dezvoltarea turismului medical, de wellness și de asistență medicală în Macao. Promovarea medicinei chineze include Parcul industrial tehnologic și de științe medicale tradiționale chineze pentru cooperarea dintre Guangdong și Macao, în Hengqin. Potrivit guvernului, 24 de medicamente tradiționale chineze au fost înregistrate/înscrise în țările vorbitoare de limbă portugheză începând din 2024.

În ceea ce privește **serviciile financiare**, autoritățile urmăresc să dezvolte o piață locală a obligațiunilor (inclusiv obligațiuni verzi și cotări ale obligațiunilor de către instituțiile și întreprinderile din China continentală), activități de gestionare a patrimoniului și de leasing financiar, sisteme de servicii bancare de investiții și decontări transfrontaliere în renminbi. Lucrările de revizuire a cadrului de reglementare pentru sectorul financiar au continuat în cursul anului. În iulie, a fost adoptată Legea privind activitățile de intermediere în domeniul asigurărilor (care intră în vigoare la 1 august 2025), modificând sistemul de autorizare, standardele operaționale și cadrul de supraveghere din sectorul asigurărilor. În noiembrie, o nouă lege privind fondurile de investiții a fost prezentată Adunării Legislative pentru modernizarea regimului de reglementare a fondurilor și pentru promovarea sectorului gestionării fondurilor. De asemenea, guvernul a continuat să exploreze dezvoltarea unei Pataca digitale a Macao (e-MOP). În septembrie 2024, valoarea obligațiunilor rămase de rambursat emise sau cotate în Macao a ajuns la 740 de miliarde MOP (87,5 miliarde EUR) și un total de 102 instituții financiare au fost autorizate să își desfășoare activitatea în Macao.

Potrivit FMI (raportul întocmit în temeiul articolului IV, mai 2024), inițiativele de modernizare și consolidare a sistemului financiar ar trebui să meargă în paralel cu eforturile de gestionare a riscurilor aferente. FMI a solicitat politici de consolidare a solidității sistemului financiar și de gestionare a riscurilor (inclusiv provizionarea mai mare a băncilor, colectarea de date mai detaliate privind creditele neperformante și creditele interbancare, îmbunătățirea cadrelor de insolvență, de rezoluție și de restructurare a datoriilor, monitorizarea riscurilor debitorilor din China continentală, poziția lichidității băncilor cu datorii străine mari și sectorul financiar nebanca). FMI a remarcat că Macao dispune de o marjă de manevră bugetară amplă și a solicitat încetinirea ritmului de consolidare fiscală. Acesta a identificat principalele priorități pentru politica bugetară, și anume creșterea cheltuielilor cu capitalul uman și fizic, dezvoltarea altor sectoare decât jocurile de noroc, consolidarea sustenabilității creșterii și reechilibrarea externă.

În ceea ce privește **politicile de mediu**, numărul de vehicule electrice din Macao a crescut la 10 978 până în septembrie (de la 1 339 în 2020), a fost finalizată o extindere a centrului principal de incinerare a deșeurilor din Macao și s-au depus eforturi pentru a reduce inundațiile.

¹⁰ Buletinul oficial, Guvernul Regiunii Administrative speciale Macao (MSAR)
<https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/13/regadm13.asp>.

Ediția din 2024 a Forumului internațional de cooperare în domeniul mediului din Macao (MIECF) a avut loc în luna martie.

Guvernul a continuat să distribuie **sprijin financiar rezidenților**, inclusiv prestații în numerar în cadrul sistemului de împărțire a bunăstării, vouchere de sănătate, subvenții pentru facturi la energie electrică și pentru taxele de școlarizare, precum și alocații pentru vârstă înaintată și de invaliditate.

În cursul anului au fost efectuate lucrări de infrastructură, inclusiv infrastructuri de transport, extinderea în curs a Aeroportului Internațional din Macao și a locuințelor, a structurilor guvernamentale și educaționale.

Integrarea economică cu China continentală

Macao se poziționează ca platformă și conector între China continentală și țările vorbitoare de limbă portugheză (inclusiv pentru turism, afaceri și servicii financiare). În aprilie, a avut loc în Macao cea de a șasea Conferință ministerială a Forumului pentru cooperare economică și comercială dintre China și țările vorbitoare de limbă portugheză [a fost semnat un „plan strategic pentru cooperarea economică și comercială (2024-2027)”]. În cursul anului a fost deschis Centrul tehnologic al țărilor vorbitoare de limbă chineză și portugheză.

Economia Macao este expusă în mod considerabil vizitatorilor din China continentală care călătoresc în RAS pentru turism și jocuri de noroc. China continentală este, de asemenea, principalul partener comercial al Macao în ceea ce privește comerțul cu mărfuri, reprezentând 28,3 % din total în 2024, și a fost a doua sursă de investiții străine directe ca importanță în 2023 (cele mai recente date disponibile).

Macao urmărește continuarea integrării economice cu continentul, inclusiv prin Zona Marelui Golf Guangdong-Hong Kong-Macao și prin zona de cooperare intensă Guangdong-Macao din Hengqin.

Zona de cooperare intensă Guangdong-Macao din Hengqin are o suprafață de aproximativ 100 de kilometri pătrați (aproximativ de trei ori dimensiunea Macao) adiacentă Macao în provincia Guangdong din China continentală și este administrată în comun de Guangdong și Macao. Acesta oferă terenuri suplimentare pentru realizarea diversificării economice și a integrării economice a Macao cu China continentală. Printre industriile dezvoltate în zonă se numără inovarea și tehnologiile, asistența medicală și medicina tradițională chineză, serviciile financiare și MICE. Potrivit guvernului din Macao, PIB-ul Hengqin s-a ridicat la 37,3 miliarde CNY (4,9 miliarde EUR) și 16 539 de rezidenți din Macao locuiau în Hengqin și 6 461 de întreprinderi din Macao erau înființate în zonă (în septembrie 2024).

În martie, a intrat în vigoare un nou regim vamal, prin care mărfurile care intră în zona de cooperare Hengqin din Macao sunt scutite de taxa aplicată de China continentală¹¹. Acest lucru oferă acces preferențial în Hengqin pentru mărfurile din RAS (taxele din China continentală s-ar aplica dacă mărfurile ar ieși ulterior din Hengqin pentru a intra în alte părți ale Chinei continentale). În decembrie a fost semnat un memorandum de înțelegere pentru construirea de către Aeroportul Internațional Macao a unei instalații de transport aerian de mărfuri în Hengqin.

¹¹ Comunicat de presă al Guvernului Regiunii Administrative Speciale Macao
<https://www.gov.mo/en/news/321684/>

Inițiativele de facilitare în continuare a integrării au inclus încurajarea fluxurilor de persoane, simplificarea vămuirii, facilitarea plăților electronice și a plăților în monedă dublă în Hengqin și sprijinirea rezidenților din Macao pentru a locui și a lucra în Hengqin [de exemplu, în Hengqin au fost deschise un proiect rezidențial (2023) și o școală pentru copiii din Macao (2024), iar voucherele medicale din Macao au fost extinse la această zonă).

Sistemul transfrontalier *Wealth Management Connect* (Conectarea gestionării patrimoniului) în Zona Marelui Golf Guangdong-Hong Kong-Macao (lansat în 2021 pentru a permite rezidenților eligibili din China continentală, Hong Kong și Macao să investească în produse pentru gestionarea patrimoniului puse la dispoziție de bănci pe piețele celorlalte părți) a fost modificat în cursul anului. Printre modificări se numără perfecționarea criteriilor de eligibilitate pentru investitorii din China continentală, extinderea sferei de cuprindere a instituțiilor participante (pentru a include firmele de valori mobiliare eligibile) și a produselor eligibile, creșterea cotei investitorilor individuali și îmbunătățirea modalităților de promovare și de vânzare.

În octombrie, a fost semnat cel de al doilea acord de modificare a **Acordului de parteneriat economic mai strâns dintre China continentală și Macao privind comerțul cu servicii**. Acordul introduce măsuri suplimentare de liberalizare în mai multe sectoare de servicii și urmărește să faciliteze accesul furnizorilor de servicii din Macao astfel încât să își stabilească o poziție și să desfășoare activități comerciale în China continentală, precum și să dobândească calificări profesionale pentru practicile din China continentală. De asemenea, acordul relaxează normele pentru societățile străine din Macao, inclusiv pentru societățile din Uniunea Europeană, astfel încât acestea să se califice drept furnizori de servicii și să beneficieze de CEPA.

III. Relațiile dintre Macao și China continentală

Președintele chinez Xi Jinping a vizitat Macao în perioada 18-20 decembrie cu ocazia celei de a 25-a aniversări a retrocedării. A fost prima sa vizită în Macao din 2019. Xi Jinping a organizat ceremonia inaugurală a guvernului din Macao pentru al șaselea mandat și a asistat la depunerea jurământului de către Sam Hou Fai.

La 20 decembrie, Xi a prezentat patru priorități pentru noua administrație: depunerea de eforturi pentru o dezvoltare economică adecvată și diversificată; îmbunătățirea capacității de guvernare; extinderea rețelelor internaționale și promovarea armoniei și stabilității sociale, inclusiv protejarea securității naționale.

În plus, Xi a afirmat că proiectele din zona de cooperare Hengqin din Zhuhai nu trebuie să fie incompatibile cu obiectivele politice ale Beijingului. Xi a subliniat că „guvernul central a decis să dezvolte Hengqin pentru a promova dezvoltarea diversificată în mod corespunzător a economiei Macao și pentru a facilita viața și ocuparea forței de muncă în rândul rezidenților din Macao.”

Înainte de vizita lui Xi și de aniversare, cel puțin două persoane din Macao care locuiesc în străinătate au informat mass-media că au fost abordate de funcționari de securitate din China continentală prin mesaje text. Un activist din Macao care locuiește în prezent în Regatul Unit a arătat că a fost îndemnat „să nu publice opinii care nu sunt în armonie pe canalele mass-media și pe platformele de comunicare socială”. Un jurnalist prodemocrație care locuiește în prezent în Taiwan a primit un avertisment similar.

La 18 iulie, s-a încheiat cea de a treia adunare plenară a celui de al 20-lea Comitet Central al Partidului Comunist Chinez (PCC), care a prezentat direcția de dezvoltare economică. În secțiunea privind „urmărirea deschiderii la standarde înalte” din decizia celei de a treia adunări plenare s-a precizat că prin „valorificarea punctelor forte instituționale ale unei țări, politica celor două sisteme... vom (Partidul va) sprijini Hong Kongul și Macao să se dezvolte în centre internaționale pentru talente de înaltă calitate și vom îmbunătăți mecanismele relevante astfel încât cele două regiuni să joace un rol mai important în deschiderea Chinei către lumea exterioară. Vom încuraja cooperarea dintre Guangdong, Hong Kong și Macao în Zona Marelui Golf prin promovarea unei alinieri mai strânse a normelor și mecanismelor.”

La invitația guvernului din Macao, vicepreședintele Comisiei constituționale și juridice a Congresului Național al Poporului Shen Chunyao și secretarul Grupului de conducere al PCC din cadrul Ministerului Comerțului și ministrul comerțului Wang Wentao au vizitat Macao în perioada 27-28 august pentru a explica implicațiile deciziei celei de a treia adunări plenare pentru RAS. Ambii oficiali au organizat sesiuni cu ușile închise la care au participat aproximativ 380 de funcționari ai administrației centrale și lideri ai întreprinderilor de stat cu sediul în oraș. A avut loc și o altă sesiune la care au participat aproximativ 500 de reprezentanți din sectoarele afacerilor, profesioniștilor, educației, mass-mediei și tineretului.

Directorul Biroului pentru afaceri din Hong Kong și Macao, Xia Baolong, a vizitat Macao în perioada 13-19 mai. În timpul vizitei de șapte zile, Xia a participat la peste 40 de reuniuni și evenimente. Printre participanți s-au aflat funcționari guvernamentali, magistrați și membri ai legislativului, membri locali ai Congresului Național al Poporului și ai Conferinței politice consultative a poporului chinez. Xia s-a concentrat pe sectorul medical, al tehnologiei, al educației și al tineretului.

Data de 15 aprilie a marcat Ziua Educației în domeniul Securității Naționale și cea de a 10-a aniversare a conceptului „O abordare holistică a securității naționale”, astfel cum a fost propus de președintele Xi Jinping. Directorul Biroului de legătură al guvernului central în Macao, Zheng Xincong, a reiterat faptul că, în ceea ce privește protejarea securității naționale, „există doar responsabilitatea «unei singure țări», nu și diferențele dintre «două sisteme»”.

La 25 decembrie, au fost numiți membrii celui de al șaselea mandat al Comitetului Legii fundamentale a Regiunii Administrative Speciale din cadrul Comitetului permanent al Congresului Național al Poporului. Conducătorul Shen Chunyao, comitetul format din 10 membri, 5 din China continentală și 5 din Macao, va avea un mandat de cinci ani.

IV. Relațiile bilaterale și cooperarea cu Macao în 2024

Acordul comercial și de cooperare între Comunitatea Economică Europeană și Macao din 1992 urmărește consolidarea într-o mai mare măsură a relației dintre UE și Macao. Acordul include cooperarea comercială, economică, științifică și tehnologică.

Comitetul mixt UE-Macao este o platformă prin intermediul căreia Macao și UE abordează chestiuni din numeroase domenii. Ultima **reuniune a Comitetului mixt** a avut loc în 2019.

Biroul Uniunii Europene a organizat o aniversare a Zilei Europei în 2024, prima de la ridicarea restricțiilor de călătorie legate de pandemia de COVID-19. Actualul Șef al Biroului Uniunii Europene din Hong Kong și Macao și-a preluat funcția în septembrie 2024 și s-a întâlnit cu

oficiali din Macao (inclusiv cu șeful executivului) și cu părți interesate din mediul de afaceri și societatea civilă.

În 2024, UE a fost al doilea partener comercial al Macao în ceea ce privește comerțul cu mărfuri, reprezentând 26,6 % din comerțul total al Macao (față de 28,3 % în cazul Chinei continentale, cel mai mare partener comercial al Macao).

Pe baza datelor Eurostat, **comerțul bilateral cu mărfuri al UE cu Macao** s-a ridicat în 2024 la 1 037 de milioane EUR și a constat în cea mai mare parte din exporturile UE către Macao (954 de milioane EUR). Principalele exporturi ale UE către Macao au inclus îmbrăcăminte, bijuterii, articole din piele și produse de lux.

UE a fost cea de a patra sursă de investiții străine directe (ISD) din Macao în 2023 (excluzând centrele *offshore*), după Hong Kong, China continentală și SUA. Potrivit statisticilor oficiale ale Macao, în 2023, UE a reprezentat 5,5 % din totalul investițiilor străine directe (excluzând centrele *offshore*). Potrivit Eurostat, la sfârșitul anului 2023 (cele mai recente date disponibile) investițiile străine directe ale UE în Macao se ridicau la 1,46 miliarde EUR, în timp ce investițiile străine directe ale Macao în UE se ridicau la 984 de milioane EUR.

În prima parte a anului, până în mai 2024, proiectul Mecanismului de sprijin pentru dialogul politic între UE, Hong Kong și Macao a oferit o platformă de discuții pe teme precum sustenabilitatea. În decembrie 2024, a fost lansat noul Mecanism pentru dialog politic și diplomatie publică pentru Hong Kong și Macao. Proiectul, care are o durată de 3 ani, sprijină colaborarea continuă a Biroului UE cu principalii omologi din Macao pe teme strategice de interes reciproc, în principal prin evenimente comune, elaborarea de studii și producerea de materiale de vizibilitate.